

“Viltu ekki búa til meira svona digital drama námsefni, fyrir næsta ár?”

Þýðing og prófun á námsefni fyrir grunnskólanemendur um stafræna borgaravitund frá Common Sense Education

Sæmundur Helgason

HÁSKÓLI ÍSLANDS

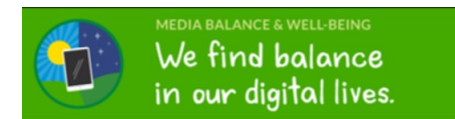
Grunnskóli Hornafjarðar

Starfendarannsókn

- Kennsluefni Common Sense Education
- Stafræn borgaravitund
  - - e. Digital citizenship
- Íslensk þýðing
- Leiðbeinandi: Sólveig Jakobsdóttir
- Meðleiðbeinandi: Hafdís Guðjónsdóttir

~ Digital live is real live ~

STAFRÆN BORGAAVITUND | 6.bekkur

Finum
jafnvægi í
stafrænum heimi

 common sense education®

HÁSKÓLI ÍSLANDS

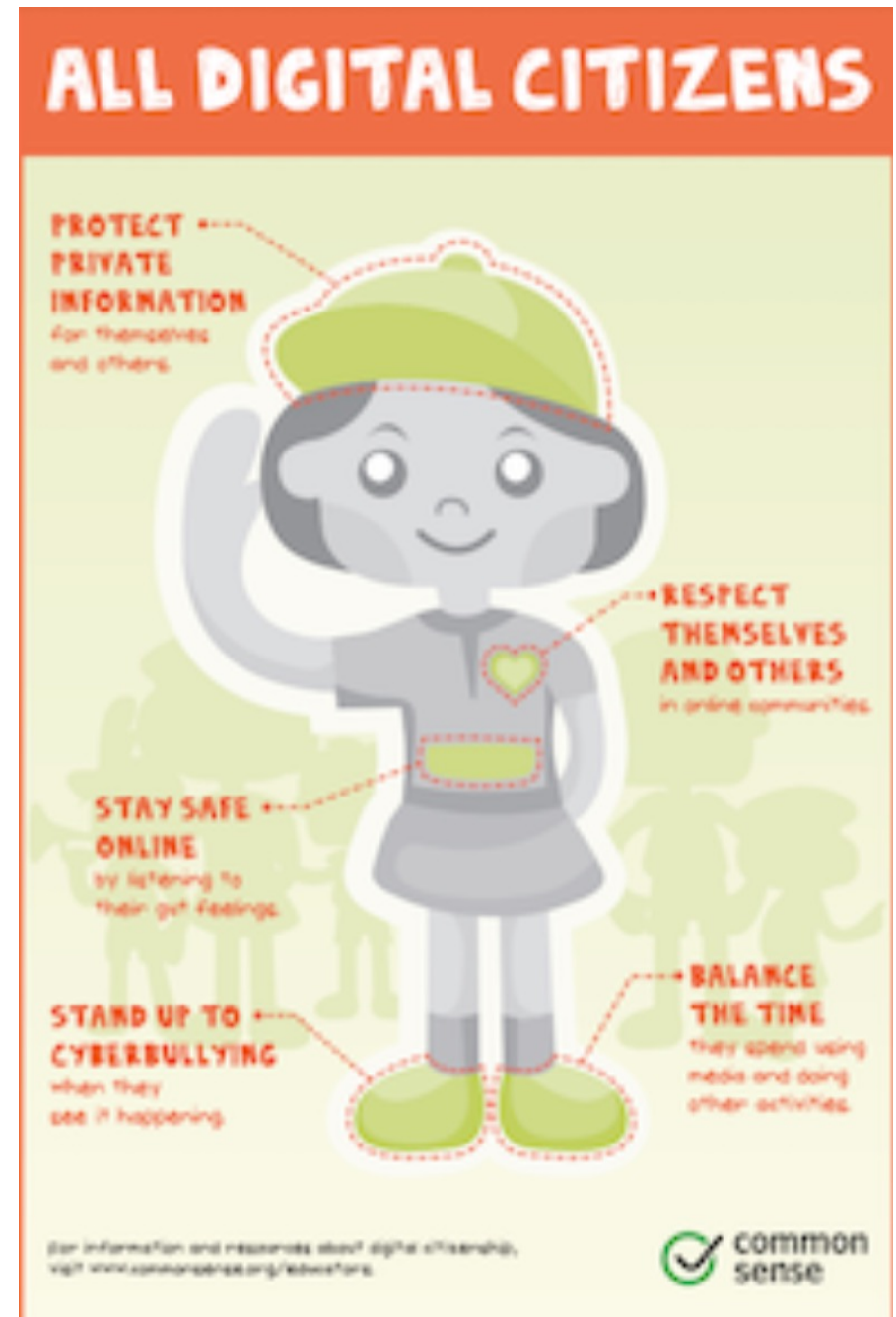
Fræði

- Rannsóknir benda á áhrif síaukinnar netnotkunar í samtímanum (Sigurður Sigurðsson, 2021).
- Netnotkun jókst umtalsvert í Covid-19 faraldri (Rideout, Fox, Peebles, Rob, 2021)
- Unglingar gera engan greinarmun á samskiptum á samfélagsmiðlum eða í raunveruleikanum. (Underwood og Faris, 2015).
- Flestir foreldrar reyna að setja unglungum mörk um netnotkun en unglungar segja að allar tilraunir foreldra til að bremsa netnotkunina séu gagnslaugar (Underwood og Faris, 2015).

Fræði frh.

- Menntun um stafræna borgaravitund eflir virkt lýðræði
(Sólveig Jakobsdóttir, 2017)
- Nútíma kennsluhættir felast í að aðstoða nemendur við að nýta sér tækni á jákvæðan og uppbyggilegan hátt (James, Weinstein og Mendosa, 2019)

Markmið

- Markmið að prófa nýtt námsefni CSE
  - 6 kennslustundir fyrir 6. bekk
    - Innlögn, klípusaga eða mynband, verkefni fyrir nemendur
  - Glærur (Google Slides), útprentuð verkefnablöð (Google docs)
  - stutt myndbönd (á ensku)
  - Á CSE námsefnið við íslenskar aðstæður?
- Starfendarannsókn styrkir fagmennsku mína

Rannsóknarspurning

Hvernig er mögulegt að efla stafræna borgaravitund nemenda og ýta undir að þeir verði betri netborgarar?

Aðferð

- Rannsóknarsnið = Starfendarannsókn

- Breyttir starfshættir

- Heimspekileg umræða um siðferði á netinu
    - Hvað er að vera góður netborgari?

- Þátttakendur

- 21 nemandi í 6. bekk Grunnskóla Hornafjarðar
  - Ég sjálfur!

- Framkvæmd

HÁSKÓLI ÍSLANDS Nýtt námsefni CSE, dagbók, kannanir, rýniviðtal

Námsefni Common Sense Media (CSE)

- Byggir á sex stoðum:
  - Jafnvægi í stafrænni notkun og vellíðan (e. Media balance & well-being),
  - Friðhelgi og öryggi (e. Privacy & security),
  - Stafrænt fótspor og auðkenni (e. Digital footprint & identity),
  - Sambönd og samskipti (e. Relationship & communication),
  - Neteinelti, stafræn vanlíðan og hatursorðræða (e. Cyberbullying, digital drama & hate speech)
  - Frétta og miðlalæsi (e. News & media literacy).

SHARE

Interactive lessons and activities for all students! 📚

Digital Citizenship Curriculum

Use digital citizenship lesson plans to address timely topics and prepare students to take ownership of their digital lives. Browse lessons by grade and topic below, or see an [overview of the curriculum](#).

Filter by grade

All grades ▾

Media Balance & Well-Being

Privacy & Security

Digital Footprint & Identity

Relationships & Communication

Cyberbullying, Digital Drama & Hate Speech

News & Media Literacy

6th Grade

Finding Balance in a Digital World

MEDIA BALANCE & WELL-BEING

How do we balance digital media use in our lives?

Don't Feed the Phish

PRIVACY & SECURITY

How can you protect yourself from phishing?

Who Are You Online?

DIGITAL FOOTPRINT & IDENTITY

What are the benefits and drawbacks of presenting yourself in different ways online?

Chatting Safely Online

RELATIONSHIPS & COMMUNICATION

How do you chat safely with people you meet online?

Digital Drama Unplugged

CYBERBULLYING, DIGITAL DRAMA & HATE SPEECH

How can you de-escalate digital drama so it doesn't go too far?

Finding Credible News

NEWS & MEDIA LITERACY

How do we find credible information on the internet?

HÁSKÓLI ÍSLANDS

GRADE 6

Digital Drama Unplugged

How can you de-escalate digital drama so it doesn't go too far?

Miscommunication is a common occurrence online and on social media. Plus, being behind a screen makes it easier to say things they wouldn't say in person. So how do we help students avoid the pitfalls of digital drama? Help them learn tips on avoiding online drama in the first place and de-escalating drama when it happens.

[See the U.K. version of this lesson plan](#)

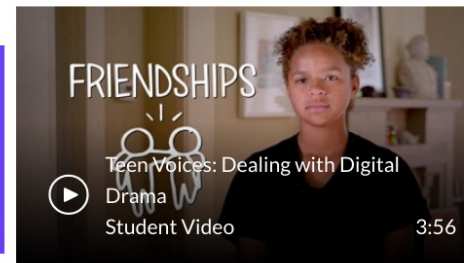

Learning Objectives:

- Reflect on how easily drama can escalate online.
- Identify de-escalation strategies when dealing with digital drama.
- Reflect on how digital drama can affect not only oneself but also those around us.

Key Vocabulary: de-escalate · digital drama [Show definitions](#)

CYBERBULLYING, DIGITAL DRAMA & HATE SPEECH

We are kind & courageous.

This lesson meets standards for Common Core ELA, CASEL, AASL, and ISTE. [See standards](#)

Don't have time for a full lesson?

This SEL activity helps students develop social awareness in their digital lives. [Get the quick activity](#)

15 mins.

Lesson Plan

45 mins.

[Sign in or join to unlock this free lesson.](#)

Warm Up: What Is Digital Drama?

5 mins. >

Explore: Where Do People Stand?

25 mins. >

Wrap Up: Act It Out

15 mins. >

What You'll Need

Select resources below, then open in English or Spanish. [Unlock free resources](#)

Classroom resources

- [Lesson Slides](#)
- [Video: Dealing with Digital Drama](#)
- [Taking the Lead Handout](#) [Teacher Version](#)
- [Lesson Quiz](#)

HÁSKÓLI ÍSLANDS

CYBERBULLYING, DIGITAL DRAMA & HATE SPEECH

We are kind & courageous.

Stafræn borgaravitund | 6. bekkur

Stafræn átök aftengd

 common sense education®

Mikilvæg spurning

Hvernig getum við minnkað líkurnar á að stafræn átök, eða „digital drama“ fari úr böndunum?

commonsense.org/education
Shareable with attribution for noncommercial use. Remixing is permitted.

 common sense education®

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Námsmarkmið

1

2

3

Skoðum hversu auðveldlega stafræn átök geta farið úr böndunum á netinu.

Lærum að nota aðferðir sem taka á stafræn átök.

Hugleiðum hvernig stafræn átök hafa ekki bara áhrif á okkur sjálf heldur líka alla í kringum okkur.

Lykilhugtak

Stafræn átök - Digital drama

Þegar fólk notar tölvur og tæki, öpp eða vefsíður í átök og leiðindi milli fólks

commonsense.org/education

Shareable with attribution for noncommercial use. Remixing is permitted.

 common sense education®

Áhorf + Umræður

To watch this video on the Common Sense Education site, click [here](#).

Umræður:

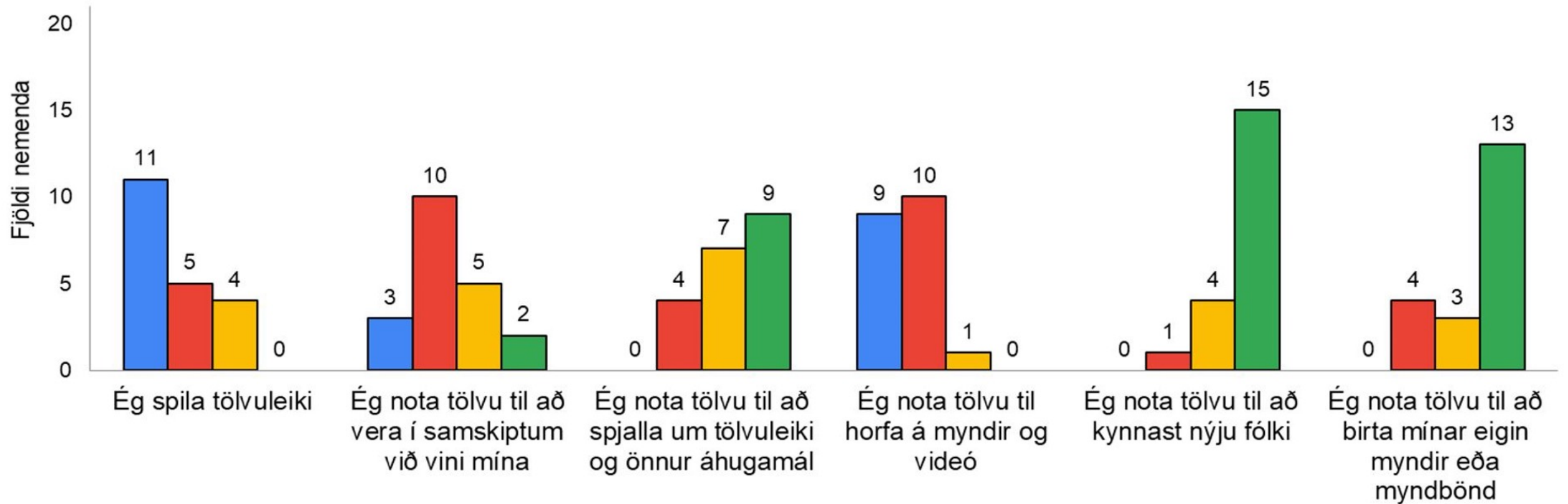
- Af hverju verða átök milli fólks á netinu?
- Hvaða aðferðir er hægt að nota til að bregðast við átökum á netinu?

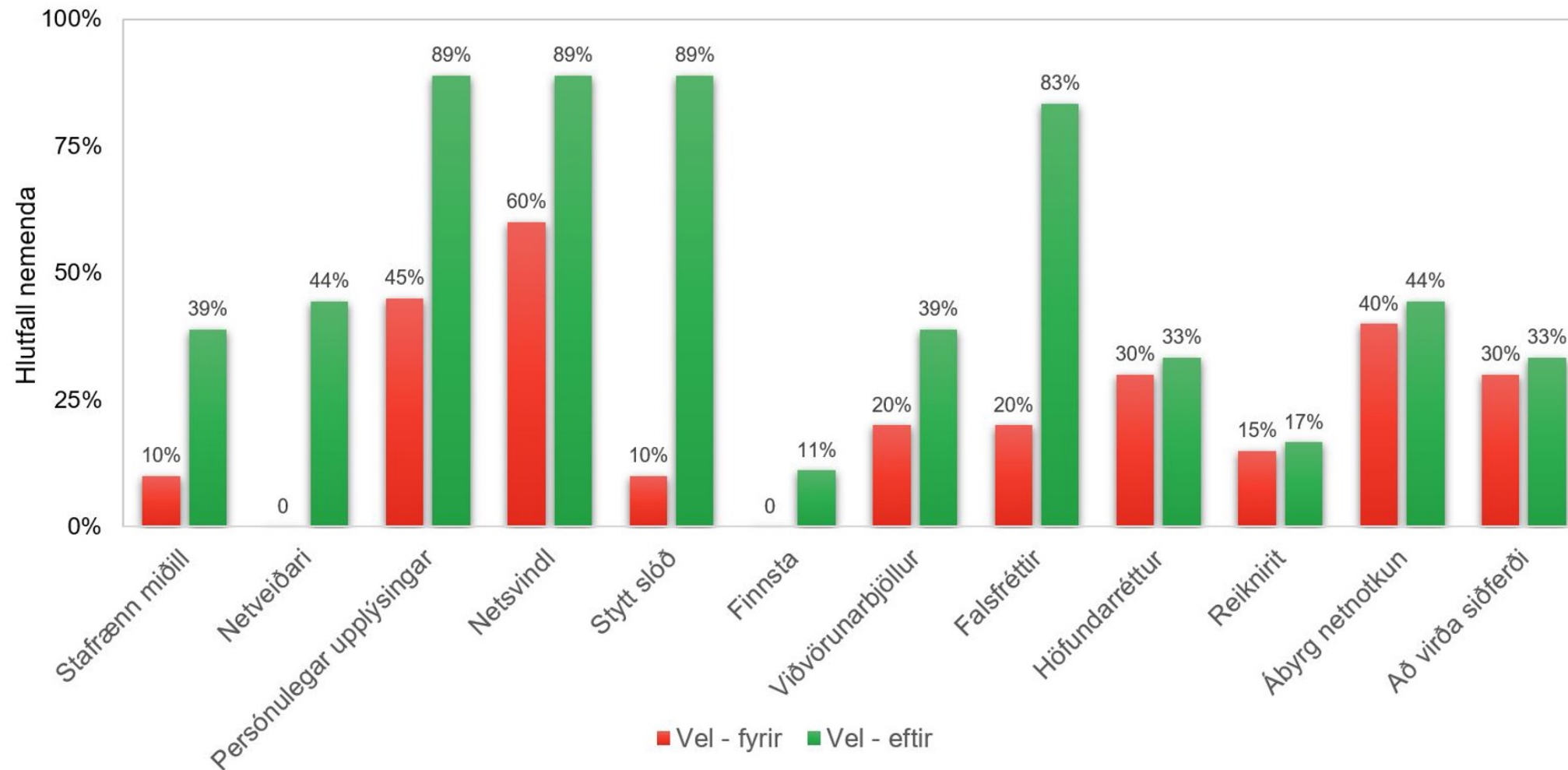

Niðurstöður

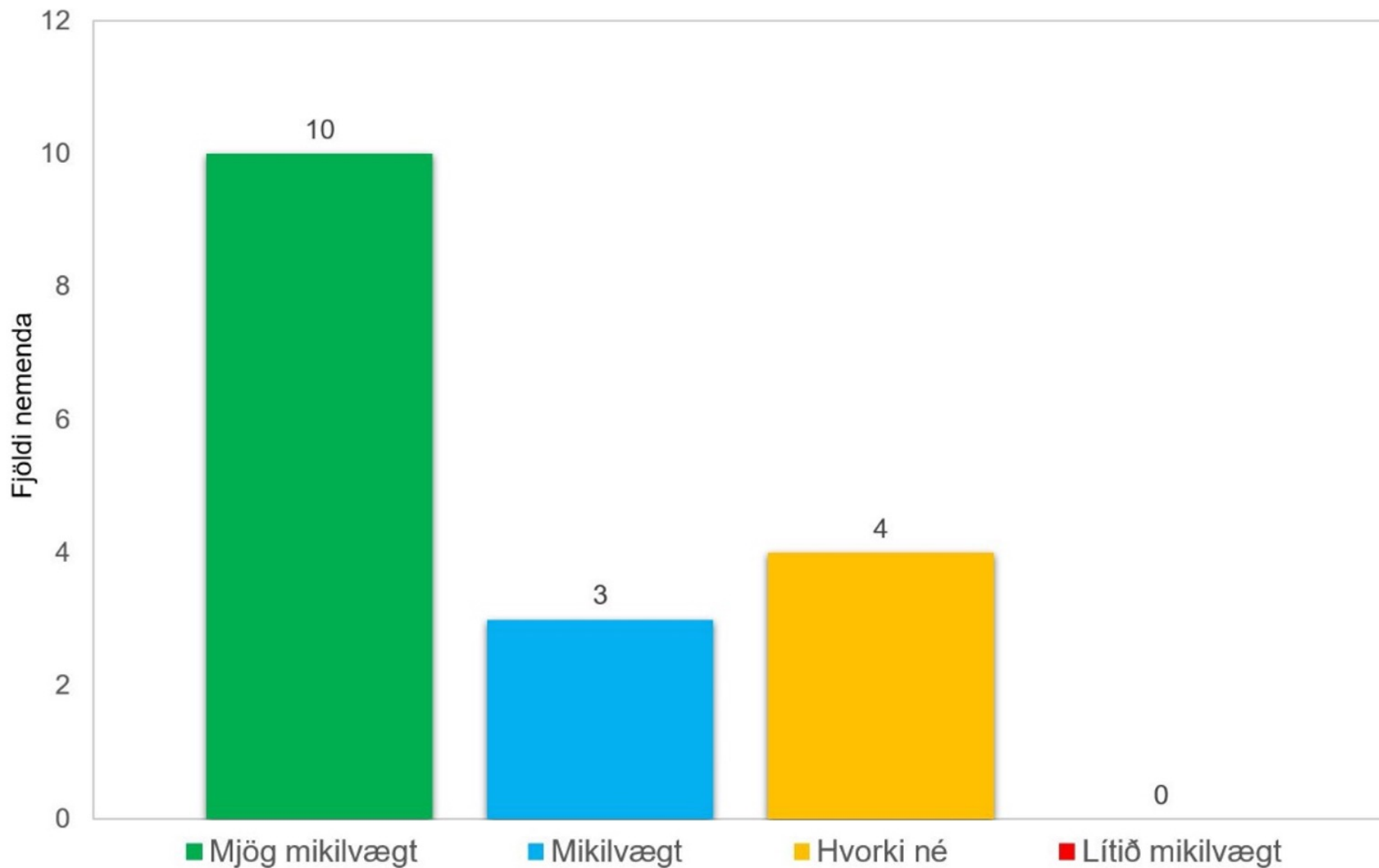
■ Oft ■ Stundum ■ Sjaldan ■ Aldrei

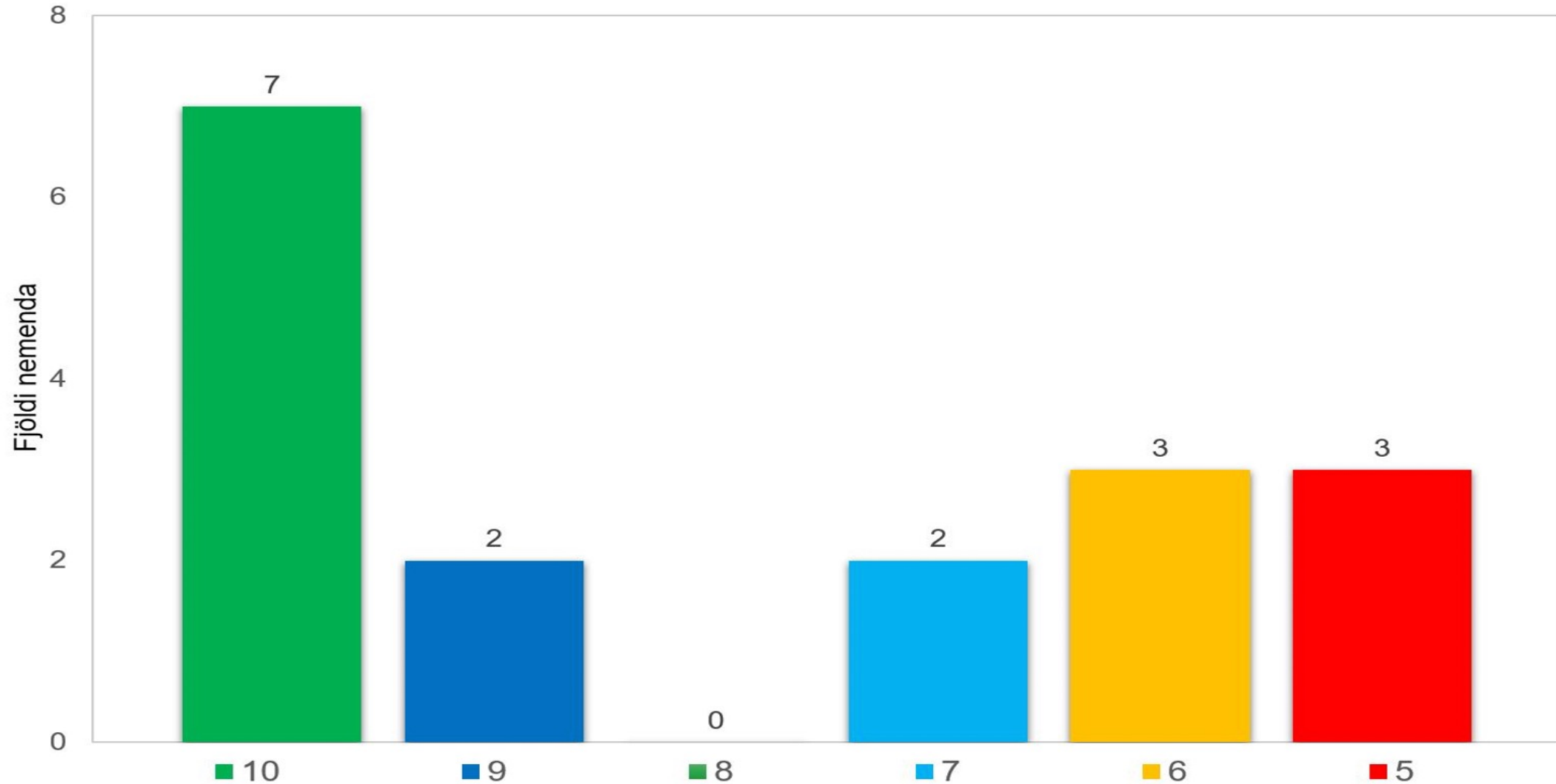

Mynd 1 Hlutfall nemenda í 6. bekk sem telja sig þekkja vel hugtök fyrir og eftir kennslustundir um CSE viðfangefni.

Mynd 6 Svar við spurningunni hversu mikilvægt er að fræðast um stafræna borgaravitund?

Mynd 9 Svar við spurningunni hvaða einkunn nemendur gefa námsefni CSE um stafræna borgaravitund? Valmöguleikarnir voru að svara á skalanum frá 10 niður í 0. Lægsta

Rýniviðtal við fjóra nemendur

Viðtalið staðfesti að sumir nemendur voru ekki sleipir í ensku

S: „...Örugglega þarna ensku vídeóin. Mér fannst þau...

D: (grípur fram í) Þú skilur ekki ensku!

S: (svarar með áherslu) JÁ...“

Nemendum finnst mikilvægt að fræðast um Stafræna borgaravitund

„D: Já í framtíðinni þá verður maður örugglega mjög mikið á netinu.

Í. Og sérstaklega af því að við eru í þarna 2021 (hik) þú veist, þá er bara eiginlega allt að verða komið í tölvum og náttúrulega verða bara allir að reyna að hakka sig inn í allt og það verður bara eiginlega að vita allt um þetta...“

Heilt yfir þá sýndu nemendur námsefninu jákvæð viðbrögð

K: „Getur þú búið til svona Digital drama, part tvö? Fyrir svona næsta ár?...“

D: „Einkunn? Ég myndi velja svona... (hugsar smá stund) 8,5 - 9 einhversstaðar þar á milli. Útaf því að svona. Sum verkefni voru leiðinleg, sum voru skemmtileg...“

Umræður

- Námsefni CSE hentar mjög vel til þess að efla stafræna borgaravitund nemenda.
- Námsefnið er mjög mikilvægt að mati nemenda.
- Námsefnið reynir á hæfni nemenda til að tjá hugsanir sínar og skoðanir og taka þátt í rökræðu!

Ályktun

- Okkur vantar nýja námsskrá! Sem leggur áherslu á stafræna borgaravitund.
- Skiptir miklu máli að námsefni sé allt á íslensku.
- Ég ofmat skilning nemenda í að hlusta á ensku.
- Mikill áhugi nemenda á því að fræðast um Stafræna borgaravitund.

Heimildir

- Common Sense Education. (2021). *Digital citizenship curriculum*.
<https://www.commonsense.org/education/digital-citizenship/curriculum>
- James, C., Weinstein, E., & Mendoza, K. (2019). *Teaching digital citizens in today's world: Research and insights behind the Common-Sense K–12 Digital Citizenship Curriculum*. Project Zero. <http://www.pz.harvard.edu/resources/teaching-digital-citizens-in-todays-world>
- Rideout, V., Fox, S., Peebles, A., & Robb, M.B. (2021). Coping with COVID-19: How young people use digital media to manage their mental health. *Common Sense and Hopelab*.
<https://www.commonsensemedia.org/sites/default/files/uploads/research/2021-coping-with-covid19-full-report.pdf>

Heimildir frh.

- *Sigurður Sigurðsson. (2021) Kynning á niðurstöðum tveggja rannsókna. SAFT – Heimili og skóli [myndskeið] Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=eg73v2FzIZ0&t=3s>*
- *Sólveig Jakobsdóttir. (2017). Stafræn borgaravitund: Þróun á opnum netnámskeiðum fyrir þá sem standa að uppeldi og menntun ungmenna: Greinargerð um tilurð námskeiðanna Netið mitt og Netið okkar. Rannsóknarstofa í upplýsingatækni og miðlun. <https://skrif.hi.is/rannum>*
- *Underwood, M. K., & Faris, R. (2015). Being thirteen: Social media and the hidden world of young adolescents´peer culture. Cable news network. <https://www.documentcloud.org/documents/2448422-being-13-report.html>*

